

Studiegids 23/24

BT4: Krachtige leeromgeving

Jaar 2 • semester 2 • Voltijd

Inhoud

Voorwoord.....	2
1 Uitgangspunten van het studieprogramma	3
1.1 Plaats van onderwijseenheden van het betreffende studiejaar in het totale programma periode 7 en 8	4
2 Studieloopbaanbegeleiding en de professionele leergemeenschap.....	7
2.1 Studieloopbaanbegeleiding.....	7
2.2 Professionele leergemeenschap.....	7
2.3 Onderzoek.....	7
2.4 Toetsing.....	8
3 Studieonderdelen Periode 7.....	9
3.1 Werkplekieren.....	9
3.1.1 Werkplekierenopdracht periode 7: Lesson study.....	9
3.1.2 Werkplekieren.....	9
3.2 Rijke opdracht- Spelend leren.....	11
3.2.1 Toetsing	15
3.3 Kennisbasis Nederlands BT4.7.....	18
3.3.1 Toetsing	19
3.4 Kennisbasis Pedagogiek BT4.7.....	20
3.4.1 Toetsing	21
3.5 Kennisbasis Rekenen-wiskunde BT 4.7.....	23
3.5.1 Toetsing	24
4 Studieonderdelen Periode 8	26
4.1 Werkplekieren.....	26
4.2 Rijke opdracht- Naaste ontwikkeling	29
4.2.1 Toetsing	32
4.3 Kennisbasis Rekenen-wiskunde 4.8	35
4.3.1 Toetsing	37
4.4 Kennisbasis Nederlands BT 4.8.....	38
4.4.1 Toetsing.....	39
5 Studieonderdelen Sportklas.....	40
5.1 Sportklas jaar 2.....	40
5.1.1 Toetsing.....	41
Bijlage 1: Landelijke bekwaamheidseisen	44
Bekwaamheidseisen Hogeschool IPABO	44
Nuttige adresgegevens	1

Voorwoord

Beste student,

Dit is de studiegids van semester twee van jaar 2 op de Hogeschool IPABO. Tijdens dit semester ga je aan de slag bij de kleuters. Om je hier kennis mee te laten maken, vindt er een kick-off plaats, waarin je geïnformeerd en geïnspireerd wordt.

In deze gids vind je informatie over het studieprogramma. Per studieonderdeel wordt kort en bondig beschreven wat de inhoud is, aan welke doelen gewerkt wordt, welke literatuur je moet bestuderen, hoe groot de studielast is en hoe het onderdeel getoetst wordt. Ook kun je lezen hoe je begeleid wordt tijdens je studie. De programmagebieden die steeds aan bod komen zijn: het werkplekleren (stage), het basisprogramma, de kennisbasis en het keuzeprogramma. Als je in een sportklas zit, vind je in deze gids ook de informatie over het sportprogramma. Voor de studieonderdelen die bij het keuzeprogramma horen, is een aparte gids geschreven.

Gebruik deze studiegids om de noodzakelijke informatie per studieonderdeel terug te vinden. Hierdoor krijg je zicht op hoe je studie is opgebouwd en wat de kern is van elk studieonderdeel. Tijdens de lessen en de bijeenkomsten op de opleiding word je verder geïnformeerd en geïnspireerd over de manier waarop je elk studieonderdeel kunt vormgeven.

We wensen je dit semester veel succes met je studie!

Het docententeam van Hogeschool IPABO

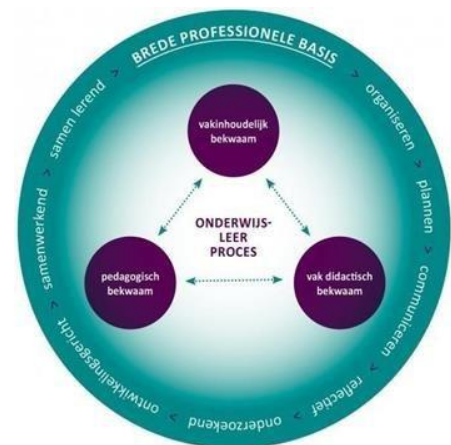
1 Uitgangspunten van het studieprogramma

In onderstaand overzicht kun je zien hoe we de opleiding hebben ingedeeld en wat we per fase van een student verwachten. Om de studeerbaarheid te verhogen hebben we elk semester opgedeeld in twee periodes. Elke periode duurt 9 à 10 weken. Naast lesweken zijn er toetsweken en ook stageweken. De majorfase hebben we opgedeeld in vier beroepstaken en de minorfase in vier minoren.

		Semester 1	Semester 2
Majorfase	Jaar 1 Fase: Opleidingsbekwaam	Beroepstaak 1 Periode 1 en 2	Beroepstaak 2 Periode 3 en 4
	Jaar 2 Fase: Minorbekwaam	Beroepstaak 3 Periode 5 en 6	Beroepstaak 4 Periode 7 en 8
Minorfase	Jaar 3 Fase: Werkplekbekwaam	Minor 1 Periode 9 en 10	Minor 2 Periode 11 en 12
	Jaar 3 Fase: Werkplekbekwaam	Minor 3 Periode 13 en 14	Minor 4 Periode 15 en 16

Voor elk studieonderdeel in deze gids krijg je studiepunten (EC). We werken met onderwijseenheden van minimaal 3 EC. Dat betekent ook dat we zowel in de major- als de minorfase voor een groot deel met een vakoverstijgend programma werken, waarin de verschillende vakken rondom een gezamenlijk thema worden aangeboden.

Het studieprogramma zit zo in elkaar dat je werkt aan de bekwaamheidseisen voor leerkrachten. Een bekwame leraar is een leraar die heeft aangetoond dat hij vakinhoudelijk, vakdidactisch en pedagogisch invulling kan geven aan het beroep leraar basisonderwijs. Een bekwame leraar is ook deelnemer aan een professionele (onderwijs)-leergemeenschap. Deze vormt hij met zijn collega's.

Figuur 1: Bekwaamheidsprofiel leerkracht basisonderwijs, bewerkt model, bron: Onderwijscoöperatie, 2017

Binnen Hogeschool IPABO zijn de landelijke bekwaamheidseisen (LBHE) leidend in het curriculum. De codes komen terug in de verschillende beoordelingsformulieren onder het kopje BHE. De volledige lijst van LBHE vind je in Bijlage 1: Landelijke Bekwaamheidseisen. Daarin is duidelijk hoe de leerlijn er per bekwaamheidseis uit ziet.

Met het studieprogramma kiezen we er ook voor om jou als student meer eigen regie te geven en ruimte te maken voor jouw eigen interesses en vragen. Dat kan zowel bij het werkplekleren als in het basisprogramma, maar het meest duidelijk zie je dat terug bij de keuze- of verdiepingsprogramma's in de major- en minorfase en bij de specialisaties in de minorfase. Voor de keuze- of verdiepingsprogramma's zijn aparte studiegidsen samengesteld.

**1.1 Plaats van onderwijseenheden van het betreffende studiejaar
in het totale programma periode 7 en 8**

Jaar 2 tweede semester BT4: Krachtige leeromgeving	
Periode 7	Periode 8
Kern: Spelend leren ondersteunen	Kern: Naaste ontwikkeling
Werkplekieren: 3 EC Onderbouw 1-2	Werkplekieren: 3 EC Onderbouw 1-2
Basisprogramma: 6 EC Deelnemende vakken: NE DR PE BEWO MU HS	Basisprogramma: 6 EC Deelnemende vakken: PE RE N&T GO BEVO BEWO
Keuzeprogramma: 3 EC	Keuzeprogramma: 3 EC
Kennisbasis 3 EC NE PE RE	Kennisbasis 3 EC RE NE
Totaal: 15 EC	Totaal: 15 EC

CONTEXTEN BEKWAAMHEIDSEISEN

Het leerproces van jou als student tot beginnende leerkracht basisonderwijs staat steeds centraal in het studieprogramma. Je ziet hieronder hoe dat per fase en per jaar wordt opgebouwd.

Opleidingsbekwaam (eind jaar 1)

In de opleidingsfase opleidingsbekwaam voert de student leeractiviteiten uit, waarin hij zich vakinhoudelijk heeft verdiept. Hij houdt daarbij rekening met de gegeven startsituatie en de verschillen tussen leerlingen. Dit verricht hij in de volgende context op zijn stage:

- onder coaching en verantwoordelijkheid van de mentor;
- de leeractiviteiten zijn een variatie in werkvormen;
- de leeractiviteiten zijn afgestemd op de gebruikelijke inrichting van het onderwijs in de stagegroep en op informele contacten met ouders. Een taakverdeling hierin wordt samen met de mentor afgestemd.

Minorbekwaam (eind jaar 2)

In de opleidingsfase minorbekwaam is de student in staat om, onder begeleiding van de mentor en op basis van een groepsplan, onderwijsactiviteiten inhoudelijk, organisatorisch, pedagogisch en vakdidactisch verantwoord uit te voeren. De student kan daarbij in de uitvoering rekening houden met de verschillen in de groep door af te stemmen op de ontwikkelingsbehoeften van zijn groep.

De student kan een sfeer neerzetten tijdens de leeractiviteiten, waarin de leerlingen rekening (leren) houden met elkaar. De student heeft daarbij zicht op zijn eigen communicatief gedrag en dat van de leerlingen onderling in zijn groep. De student herkent de basisbehoeften bij leerlingen en houdt hier rekening mee.

Dit verricht de student in de volgende context op zijn stage:

- onder gedeelde verantwoordelijkheid van de mentor;
- stimulerend en (bege)leidend;
- een dagdeel;
- tijdens leeractiviteiten met een variatie in werkvormen en aandacht voor de verschillende onderwijsbehoeften. Hierbij woont de student ook enkele gesprekken in formele setting met ouders bij;
- de leeractiviteiten zijn afgestemd op de gebruikelijke inrichting van het onderwijs in de stagegroep. Een taakverdeling hierin wordt samen met de mentor afgestemd.

Werkplekbekwaam (eind jaar 3)

Op niveau van werkplekbekwaam voert de student leeractiviteiten in de stage uit, waarin de student laat zien dat hij zijn handelen afstemt op de visie van de school en die kan onderbouwen op basis van theorie. De student is in staat om voor een werkdag, volledig zelfstandig en op basis van een groepsplan alle onderwijsactiviteiten inhoudelijk, organisatorisch, pedagogisch en vakdidactisch verantwoord uit te voeren. Daarbij dient rekening gehouden te worden met de verschillende onderwijsbehoeften in de groep, ook met die van kinderen met specifieke onderwijsbehoeften.

Dit verricht hij in de volgende context op zijn stage:

- gecoacht door de mentor;
- stimulerend, leidend en begeleidend;
- werkt op basis van een passende vorm van sturing;
- binnen de groep aandacht voor verschillen en extra zorg bieden aan een kleine groep leerlingen;
- in deze fase heeft de student enige inbreng in formele oudercontacten onder toezicht van zijn mentor;
- als lid van het schoolteam; binnen de visie van de school.

Startbekwaam (eind jaar 4)

Op niveau van startbekwaam voert de student gedurende een aantal weken, bestaande uit vijf opeenvolgende werkdagen, volledig zelfstandig onderwijs uit. Dit doet hij voor verschillende onderwijsactiviteiten op planmatige en berekeneerde wijze. Het gegeven onderwijs is hierbij inhoudelijk, organisatorisch, pedagogisch en vakdidactisch verantwoord. Dit voert hij uit voor een (leeftijds)groep naar keuze, rekening houdend met de verschillende onderwijsbehoeften in de groep. Over de voortgang van de onderwijsprocessen en de opbrengsten bij kinderen kan hij rapporteren aan en in gesprek gaan met collega's en ouders op basis van een analytisch zicht op de ontwikkeling en het leren van kinderen en het eigen professionele aandeel hierin.

Dit verricht hij in de volgende context op zijn stage:

- zelf verantwoordelijk;
- de complete weken: gedurende vijf opeenvolgende werkdagen;
- stimulerend, leidend en begeleidend;
- werkt op basis van een passende vorm van sturing;
- leeractiviteiten zijn gericht op de groep als heterogene groep;
- de student is in staat om onder supervisie van de mentor zelfstandig oudergesprekken te voeren;
- als lid van het schoolteam; binnen de visie van de school.

Tabel 1: Bekwaamheidsniveau per context opleidingsfase

2 Studieloopbaanbegeleiding en de professionele leergemeenschap

Op de Hogeschool IPABO word je op twee manieren begeleid bij het studeren: via studieloopbaanbegeleiding (SLB) en in de professionele leergemeenschap (PLG).

2.1 Studieloopbaanbegeleiding

In het tweede studiejaar word je op de Hogeschool IPABO begeleid door je studieloopbaanbegeleider (SLB'er). De SLB'er begeleidt jouw leerproces op adaptieve wijze: hij sluit aan bij de opleidingsfase waarin je zit, bij de dynamiek in de groep en bij de behoeftes van jou en van de hele groep.

De SLB'er kan een sturende rol op zich nemen, maar hij streeft naar een meer begeleidende en coachende rol. We gaan er daarbij vanuit dat jij zelf verantwoordelijk bent voor je eigen leerproces(sen) en dat je je actief, collegiaal en constructief opstelt.

Ten aanzien van de brede professionele basis wordt tijdens de tweedejaars SLB-bijeenkomsten aandacht besteed aan:

- werken aan eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte;
- reflectief leren;
- een onderzoekende houding aannemen (informatie verzamelen en conclusies trekken);
- een actieve bijdrage leveren aan de schoolontwikkeling (professioneel samenwerken en communiceren);
- daarnaast spelen tweedejaars studenten een rol in de ontvangst en begeleiding van eerstejaars studenten.

2.2 Professionele leergemeenschap

Op de IPABO werk je regelmatig samen in professionele leergemeenschappen (PLG). Het is een vorm van sociaal leren waarbij je in kleine groepen gezamenlijke leeractiviteiten onderneemt.

In het eerste jaar staat dit vooral in het teken van leren samenwerken, elkaar motiveren en stimuleren, feedback leren geven en ontvangen en samen studeren. In het tweede jaar worden opdrachten complexer en onderneem je vaker onderzoeks- en ontwerpactiviteiten, waarbij je elkaars input en de input van experts nodig hebt. In de majorfase in het eerste en tweede jaar word je hierbij intensief begeleid door de vakdocenten van het basisprogramma. Uiteindelijk leer je in de minorfase in het derde en vierde jaar om zelfstandig in een volwaardige PLG te functioneren.

Het kan ook zijn dat je tijdens werkplekleren in een PLG werkt, bijvoorbeeld op de opleidingsscholen in het kader van Samen Opleiden. Je werkt dan samen met studenten uit verschillende jaargroepen, waarbij de leeromgeving en vraagstukken van de stageschool centraal staan.

2.3 Onderzoek

Gedurende de opleiding krijg je de kans om je professionele onderzoekende houding verder te ontwikkelen. Het gaat hierbij niet om een lineair proces maar om een voor ieder student ander pad langs belangrijke ervaringen. De onderzoekslijn van Hogeschool IPABO onderscheidt drie

dimensies waarop je groei kan laten zien. Ten eerste gaat het om de zich ontwikkelende attitude van de student. Ten tweede om de ontwikkeling van de systematische aanpak van problemen en vragen. En ten slotte om de verwerving van steeds specifiekere en meer specialistische contextgebonden kennis, vaardigheden en attitudes. Met de onderzoekslijn werk je aan de ontwikkeling van de brede professionele basis (bekwaamheidseis).

Deze periode wordt er op drie aspecten beroep gedaan op jouw onderzoekende houding:

1. attitude;
2. een zich ontwikkelende systematische werkwijze;
3. de verwerving van steeds specifiekere en meer specialistische – contextgebonden – kennis, vaardigheden en attitudes.

2.4 Toetsing

Bij de modulebeschrijvingen wordt steeds aangegeven op welke manier de toetsing van elke module plaatsvindt. Modules worden afgesloten met bijvoorbeeld een verslag, een presentatie of een mondeling gesprek. Hiervoor zijn leerdoelen opgesteld en een aantal voorwaardelijke criteria. Bij de beoordeling van de leerdoelen worden de beoordelingscriteria met de schaal 'voldoende niveau' en 'hoogwaardig niveau' gebruikt.

Naast deze toetsvorm worden er ook digitale kennistoetsen afgenomen. Na het maken van deze toets krijg je een percentage te zien. Dit geeft je een inschatting van hoe je de toets hebt gemaakt. Nadat alle studenten de toets hebben gemaakt, analyseert de toetscommissie de vragen en bepaalt zij de cesuur. Op de publicatiedatum – te vinden in het toetsrooster – wordt je definitieve cijfer bekend.

Elk jaar heb je twee mogelijkheden om de toets te maken: de eerste kans en een herkansing. De data dat de toetsen worden afgenomen of moeten worden ingeleverd zijn te vinden op het portaal van de IPABO onder 'toetsrooster'. Je vindt bijzonderheden met betrekking tot de toetsing ook terug bij de modulebeschrijvingen onder 'afnamecondities en toegestane hulpmiddelen bij toets' en 'innamecondities toets'.

Als één van de voorwaardelijke criteria niet in orde is, wordt het verslag wel inhoudelijk nagekeken, maar volgt een vermelding VW in Gradework. Als er een vermoeden is van plagiaat wordt het werk beoordeeld met EXCIE. Tijdens de volgende mogelijkheid kan de toets opnieuw worden ingediend of afgenomen.

3 Studieonderdelen Periode 7

3.1 Werkplekieren

Code Osiris, vakcode en toetscode	Studiejaar	Onderwijsperiode	Programma-gebied	Studielast in credits	Werkvormen
Werkplekieren BT4 (Onderbouw 1-2) WPA BT4	2	7 en 8	Werkplekieren	6 EC	n.v.t.

3.1.1 Werkplekierenopdracht periode 7: Lesson study

INHOUD STUDIEONDERDEEL: WERKPLEKIERENOPDRACHT LESSON STUDY

Tijdens werkplekieren in periode 7 ga je, als je stageloopt op een opleidingsschool binnen Samen Opleiden, met je PLG aan het werk met de opdracht over een lesson study. De uitwerking van deze opdracht vind je in Bijlage 2.

3.1.2 Werkplekieren

INHOUD STUDIEONDERDEEL: WERKPLEKIEREN

Leren in de praktijk op de basisschool vormt een essentieel onderdeel van je opleiding. Tijdens het werkplekieren bereid je je voor op het beroep leraar basisonderwijs. Je ervaart daar wat het vak leraar basisonderwijs betekent en wat erbij komt kijken.

Verantwoording studielast
De student doorloopt dit semester 23 dagen werkplekieren en bereidt deze dagen voor.

Bekwaamheidseisen studieonderdeel	
Vakinhoudelijk bekwaam (2.1 en 2.2)	<ul style="list-style-type: none"> De aanstaande leerkracht staat boven de leerstof van de leeractiviteiten gericht op het behalen van de kerndoelen van het primair onderwijs en kent de theoretische achtergronden daarvan. De aanstaande leerkracht gebruikt kennis van leerlijnen om de leerstof in samenhang samen te stellen, te kiezen of te bewerken op zo'n wijze dat de leerlingen die kunnen leren en kunnen begrijpen wat de relevantie van de leerstof is voor het dagelijks leven.
Vakdidactisch bekwaam (2.3, 2.4 en 2.5)	<ul style="list-style-type: none"> De aanstaande leerkracht vertaalt de vakinhoud zodanig dat een duidelijke relatie aanwezig is tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, en de inzet van verschillende methodieken en middelen. De aanstaande leerkracht kan samenhangende leeractiviteiten koppelen aan kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactiek, (digitale) leermiddelen en evalueren en beoordelen van onderwijs. De aanstaande leerkracht kan samenhangende leeractiviteiten voorbereiden, uitvoeren en evalueren, gebruikt hierbij voortgangsinformatie en kan zijn didactische aanpak onderbouwen.

<p>Pedagogisch bekwaam (2.6, 2.7 en 2.8)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De aanstaande leerkracht kan, in afstemming met collega's, werken aan een veilig ondersteunend en stimulerend leerklimaat waarmee hij bijdraagt aan de ontwikkeling tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassene in de samenleving/ • De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen koppelen aan pedagogische theorieën en methodieken, ontwikkelingstheorieën en gedragswetenschappelijke theorieën. • De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen afstemmen op de leerlingen en de groep en kan dit handelen afstemmen op en verantwoorden naar de leerlingen.
<p>Brede professionele basis (2.9, 2.10, 2.11)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De aanstaande leerkracht toont verantwoordelijkheid voor zijn eigen ontwikkeling door te werken aan eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (mentor, studiegenoten/ opleidingsdocenten). • De aanstaande leerkracht heeft een onderzoekende houding en verzamelt vanuit verschillende perspectieven gegevens en kan hier voorlopige conclusies aan verbinden. • De aanstaande leerkracht levert een actieve bijdrage aan de schoolontwikkeling op groepsniveau en toont verantwoordelijkheid in communicatie en samenwerking.

Vak	Literatuur	Facultatief	Verplicht
n.v.t.			

Bijzonderheden
Geen bijzonderheden

BHE ¹ Voorwaardelijke criteria en leerdoelen
Zie Beoordelingsformulier werkplekassessment studiejaar 2023-2024 in de variant VT/DT jaar 2.

Uitwerking toetsvormen
----

¹ Bekwaamheidseis: Vakinhoudelijk bekwaam (VI); vakdidactisch bekwaam (VD); pedagogisch bekwaam (PB); brede professionele basis (BPB)

De beoordeling van het werkplekleren vindt plaats door middel van een werkplekassessment. Aan de hand van het WPA wordt door een assessor beoordeeld of je het vereiste niveau voor het onderdeel stage (het werkplekleren) behaald hebt.

Bij de uitvoering van het werkplekassessment staat jouw handelen centraal. Voor de beoordeling gebruikt de assessor het beoordelingsformulier werkplekassessment studiejaar 2023-2024. Het WPA wordt afgenomen door één of twee assessoren (schoolopleider en/of instituutopleider). In het schema Opbouw werkplekleren Hogeschool IPABO 2023-2024 zie je wie jouw werkplekassessment afneemt.

Afnamecondities en toegestane hulpmiddelen bij toetsen

Het WPA wordt beoordeeld door een schoolopleider of instituutopleider.

Innamecondities toets

Inleveren van werkplekdossier en lesvoorbereiding uiterlijk 3 werkdagen voor het WPA via OnStage. OnStage is bereikbaar via: <https://intranet.ipabo.nl>.

3.2 Rijke opdracht- Spelend leren

Code Osiris, vakcode en toetscode	Studiejaar	Onderwijsperiode	Programma-gebied	Studielast in credits	Werkvormen
Basis 4.1 21B-BP-BT4.1	2	7	Basisprogramma	6 EC	Aanbod vanuit de verschillende vakken

INHOUD STUDIEONDERDEEL: SPELEND LEREN

Kinderen tussen 0 en 7 jaar ontwikkelen zich in een hoog tempo. De omgeving heeft in deze periode een sterke invloed op die ontwikkeling. Het onderwijs aan jonge kinderen moet aansluiten bij de specifieke kenmerken en behoeften van het jonge kind. Kenmerkend voor het jonge kind is het spelend leren. Uitgangspunten hierbij zijn dat jonge kinderen zich holistisch ontwikkelen, dat de speelleeromgeving een cruciale rol speelt en dat de volwassene optreedt als schakel tussen kinderen en de sociaal-culturele wereld. Tijdens het werkplekleren in groep 1 en 2 ligt in periode 7 de nadruk op observeren en analyseren. Je kiest één leerling uit die je observeert op verschillende ontwikkelingsgebieden. Daarbij maak je gebruik van een observatie-instrument, daarnaast doe je eigen observaties en bevrage je je mentor en eventueel de ouders van deze leerling. Je ontwikkelt hiermee een objectief, holistisch beeld van de leerling. Je geeft de observaties weer in een leerlingportret.

Je onderzoekt in deze periode hoe kleuters spelen in de groep, welke ontwikkelingsprocessen hier te zien zijn en op welke manier je het beste als leerkracht bij kan dragen aan deze processen. Hierbij is het uitgangspunt steeds *spelend leren*. Om dit als student zelf te ervaren, maken wij gebruik van het Speleon.

Met je PLG ontwerp je gezamenlijk een betekenisvol dagdeel en dat voer je op één van de stagescholen uit. Daarbij laten jullie zien dat je binnen het holistisch werken bewust aandacht hebt voor de verschillende ontwikkelingsgebieden. Jullie presenteren het resultaat bij één van de vaklessen tijdens deze periode. Je vraagt daarop feedback van de docent en van medestudenten en verwerkt deze in je portfolio.

Je onderzoekt in de werkpleklerenklas verschillende situaties van spontaan spel en benoemt welke ontwikkelingsgebieden je daarin herkent. Bij observerend meespelen maak je gebruik van de drie v's, 'verkennen, verbinden en verrijken', waarbij de nadruk ligt op de *eerste twee v's*, de derde v stel je uit naar periode 8. Je maakt filmbeelden van contact en interactie met een aantal leerlingen en analyseert wat er gebeurt op het gebied van de eerste twee v's. Op basis van de gevonden informatie formuleer je verbeterpunten voor je aanpak. Leg ook hierbij de nadruk op de eerste twee v's.

Met behulp van een kijkwijzer analyseer je de speelleeromgeving/een spelhoek. Op basis van theorie, de gegevens uit de analyse en de inzichten die je in de lessen van het basisprogramma en de kennisbasis hebt opgedaan, maak je een plan voor verbetering in deze spelhoek. Je verwoordt waardoor het spel van de leerlingen wordt gestimuleerd en verrijkt.

INFORMATIE PER VAK

Je maakt tijdens deze periode steeds gebruik van feedback en feedforward. Je laat jouw medestudenten (PLG) en docenten zien wat jouw observaties hebben opgeleverd en wat de gevolgen ervan zijn voor jouw handelen in relatie tot de theorie. Je registreert de feedback en geeft weer wat je ermee gedaan hebt. Op basis van de ervaringen uit deze eerste periode formuleer je ten minste twee leerdoelen (SMART) voor de volgende periode.

Je portfolio bevat bewijsmateriaal waarmee je laat zien hoe je de bovenstaande activiteiten hebt uitgevoerd (denk aan LBF's, Activiteiten Voorbereidingsformulier (AVF's), beeldmateriaal). In de rijke opdracht van periode 7 laat je zien dat je spelend leren als uitgangspunt neemt voor de brede ontwikkeling van het jonge kind in groep 1 en 2. Je krijgt ten behoeve van de invulling van de rijke opdracht theoretische en praktische kennis over de ontwikkelingsgebieden die vallen onder de vakken taal, drama, pedagogiek, bewegingsonderwijs, handschrift en muziek. Deze ontwikkelingsgebieden probeer je zoveel mogelijk holistisch aan te bieden, dus niet als afzonderlijke vakgebieden. Op basis hiervan kun je de rijke opdracht breed georiënteerd en theoretisch onderbouwd uitvoeren.

Taal

Bij het vak taal word je je bewust van het ontwikkelen van taalvaardigheid van het jonge kind; je gaat de verschillende aspecten van taalontwikkeling en -stimulering scherper zien. De middelen om de taalontwikkeling te optimaliseren ga je ontdekken en uitproberen. Je leert dat in groep 1-2 de nadruk ligt op de mondelinge taalvaardigheid en daarnaast leer je dat de beginnende geletterdheid en woordenschat vooral worden geactiveerd en gestimuleerd in spel door een rijke leeromgeving.

Drama

Bij drama leer je aan te sluiten bij het leren van kleuters door bijvoorbeeld mee te spelen in doen-alsof-situaties. Je kiest daarvoor lessen uit C&L of ontwerpt zelf dramalessen op basis van de kleuterdidactiek. En je denkt na hoe je daarmee specifieke ontwikkelingsgebieden stimuleert.

Pedagogiek

Het vak pedagogiek leert je hoe visies op onderwijs aan het jonge kind eruit kunnen zien en hoe spelend leren eruit kan zien. Daarbij is het belangrijk dat je objectief leert observeren aan de hand van systematische instrumenten. Je krijgt zicht op het werken aan ontwikkelingsdoelen voor jonge kinderen. Verder oefen je de interactievaardigheden als 'verkennen, verbinden en verrijken' en zorg je voor samenhang in de betekenisvolle activiteiten.

Bewegingsonderwijs

In BT4 loop je stage bij groep 1 / 2 en in deze beroepstaak ga je bewegingslessen aan kleuters geven om te werken aan je 'smalle-bevoegdheid bewegingsonderwijs'. Een uitdagende (complexe) opdracht en meestal een dankbare, want jonge kinderen hebben een enorme bewegingsdrang en zijn vaak enthousiast tijdens de bewegingsonderwijslessen. Het accent ligt op het leren verzorgen van uitdagende lessen in het speellokaal waarin kleuters, in groepen werkend, veel bewegingservaring in een rijke speelleeromgeving opdoen. Gekozen wordt voor het in groepen werken, omdat deze organisatievorm kleuters goede mogelijkheden biedt tot het zelfstandig leren samenwerken. Daarnaast wordt aandacht besteed aan een 'buitenles in groepen werken' en aan 'vrij werken'. Vanzelfsprekend is de didactiek (hoe doe je dat precies?) van grote betekenis.

Muziek

Kleuters zijn uiterst geboeid door muziek. Je maakt kennis met het liedrepertoire, leert wat de functie van routineliedjes is en je ontdekt hoe kleuters zich muzikaal ontwikkelen. Je leert hoe bewegen in de muziekles kleuters de mogelijkheid biedt om muziek lichamelijk en motorisch te ervaren. Tot slot onderzoeken we wat muzikaal spel inhoudt en hoe je dit spel in de spelhoek kunt verrijken en stimuleren.

Handschrift

Hoewel je bij handschrift wellicht denkt aan een vak dat pas in groep 3 wordt aangeboden, zul je merken dat er in de voorbereidende fase bij kleuters al heel veel ontwikkelingen zijn op het gebied van de fijne motoriek. Je komt daarbij voor de volgende vragen te staan: kun je een kleuter al de juiste pengreep aanleren? Welke vaardigheden moet een kind beheersen om dit te deze greep te beheersen Hoe weet je nu of een kind met zijn linker- of met zijn rechterhand moet gaan schrijven in groep 3? Kleuters zijn erg geïnteresseerd in letters en schrijven graag hun eigen voorletter of zelfs al hun hele naam. Je leert hoe je bij deze behoefte aan kunt sluiten met materialen in bijvoorbeeld de schrijfhoek en hoe je kinderen verder kunt begeleiden in hun ontdekkingstocht naar letters, schrijven en lezen.

Verantwoording studielast	
Contacturen	59 uur
Zelfstudie	99 uur
Toetsing	10 uur

Bekwaamheidseisen studieonderdeel	
Vakinhoudelijk bekwaam (2.2)	De aanstaande leerkracht gebruikt kennis van leerlijnen om de leerstof in samenhang samen te stellen, te kiezen of te bewerken op zo'n wijze dat de leerlingen die kunnen leren en kunnen begrijpen wat de relevantie van de leerstof is voor het dagelijks leven.
Vakdidactisch bekwaam (2.3, 2.4 en 2.5)	<ul style="list-style-type: none"> De aanstaande leerkracht vertaalt de vakinhoud zodanig dat een duidelijke relatie aanwezig is tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van de leerlingen enerzijds, en de inzet van verschillende methodieken en middelen anderzijds. De aanstaande leerkracht kan samenhangende leeractiviteiten koppelen aan kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactiek, (digitale) leermiddelen en evalueren en beoordelen van onderwijs. De aanstaande leerkracht kan samenhangende leeractiviteiten voorbereiden, uitvoeren en evalueren, gebruikt hierbij voortgangsinformatie en kan zijn didactische aanpak onderbouwen.
Pedagogisch bekwaam (2.6, 2.7 en 2.8)	<ul style="list-style-type: none"> De aanstaande leerkracht kan, in afstemming met collega's, werken aan een veilig ondersteunend en stimulerend leerklimaat waarmee hij bijdraagt aan de ontwikkeling tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassene in de samenleving. De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen koppelen aan pedagogische theorieën en methodieken, ontwikkelingstheorieën en gedragswetenschappelijke theorieën. De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen afstemmen op de leerlingen en de groep en kan dit handelen afstemmen op en verantwoorden naar de leerlingen.
Brede professionele basis (2.9, 2.10)	<ul style="list-style-type: none"> De aanstaande leerkracht toont verantwoordelijkheid voor zijn eigen ontwikkeling door te werken aan eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (mentor, studiegenoten/ opleidingsdocenten). De aanstaande leerkracht heeft een onderzoekende houding en verzamelt vanuit verschillende perspectieven gegevens en kan hier voorlopige conclusies aan verbinden.

Vak	Literatuur	Facultatief	Verplicht
	Boekenlijst 2023-2024		

3.2.1 Toetsing

BHE Voorwaardelijke criteria	
<p>Het portfolio, bestaande uit bewijslasten uit de stage, zoals LBF's en AVF's, voldoet aan de eisen zoals geformuleerd in het taalbeleid van de Hogeschool IPABO.</p> <p>Het portfolio bevat bewijsstukken van de toepassing m.b.t. de vakinhouden van taal, drama, pedagogiek, bewegingsonderwijs, muziek en handschrift.</p> <p>Het portfolio bevat een bewijsstuk van de deelname aan de presentatie van het betekenisvol dagdeel.</p> <p>Het portfolio bevat een bewijsstuk van deelname aan de PLG-opdracht in het Speleon</p> <p>In de presentatie heeft de student circa 3 minuten (geanonimiseerde) filmbeelden van zijn interactie met leerlingen verwerkt, relevante literatuur en andere materialen die de toelichting onderbouwen.</p> <p>De student heeft een analyse van een spelhoek gemaakt en een plan voor verbetering van deze spelhoek opgesteld.</p> <p>De student toont aan feedback te hebben gevraagd en gebruikt bij verschillende onderdelen.</p>	
Leerdoelen	
VI 2.2	De student kan betekenisvolle activiteiten organiseren, waarin ruimte is voor de eigen inbreng van leerlingen.
VI 2.2	De student kan de kwaliteit van een rijke speelleeromgeving (spelhoek) analyseren aan de hand van vastgestelde criteria.
VD 2.5	De student kan activiteiten in samenhang organiseren en uitvoeren, ten behoeve van de brede ontwikkeling van leerlingen.
VD 2.5	De student kan interactievaardigheden toepassen in gesprekken die de (taal)ontwikkeling van leerlingen stimuleren.
VD 2.4	De student analyseert met behulp van videobeelden in welke mate hij bezig is met verkennen en verbinden in spel.
PB 2.6	De student kan objectief, o.a. met behulp van een observatie-instrument, een holistisch beeld schetsen van een leerling in een leerlingportret.
PB 2.7	De student is in staat ontwikkelingsprocessen te benoemen die te zien zijn tijdens het spel van kleuters.
BPB 2.10	De student kan een bestaande spelhoek verrijken met materialen om daarmee het (vooraf geobserveerde) spelgedrag van leerlingen te stimuleren.

BEOORDELINGSCRITERIA

De mate waarin de geformuleerde leerdoelen behaald zijn, wordt beoordeeld als:

- Onvoldoende (0 punten);
- Voldoende (1 punt) of
- Hoogwaardig (2 punten).*

Voldoende (1 punt)	<p>De student behaalt het geformuleerde leerdoel op voldoende niveau. Dat kan op de volgende manieren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De student onderbouwt en maakt op een navolgbare wijze inzichtelijk dat het leerdoel is behaald; <ul style="list-style-type: none"> - waarbij de student op hoofdlijnen juist redeneert; - en de student hoofd- en bijzaken in zijn verhaal kan onderscheiden. • De student betreft in de uitwerking van zijn opdracht al de geformuleerde aspecten in het leerdoel; <ul style="list-style-type: none"> - het werk van de student is op herkenbare wijze uitgewerkt. • De student betreft op de juiste wijze bronnen om te verantwoorden dat het leerdoel is behaald; <ul style="list-style-type: none"> - de student laat zien dat hij de literatuur beheerst; - de student laat zien dat hij de theorie aan praktijksituaties kan koppelen. • De student reflecteert op een systematische wijze op zijn handelen op basis van de leerdoelen; <ul style="list-style-type: none"> - de student maakt gebruik van elementen uit een reflectiemethode; - de student gebruikt feedback ten behoeve van zijn ontwikkeling tot leerkracht.
Hoogwaardig (2 punten)	<p>De student behaalt het geformuleerde leerdoel op hoogwaardig niveau. Dat kan op de volgende manieren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De student onderbouwt en maakt op een navolgbare wijze inzichtelijk dat het leerdoel is behaald; <ul style="list-style-type: none"> - waarbij de redeneringen van de student volledig en uitputtend zijn; - en waarbij de student bij de kern van het verhaal blijft en relevante informatie geeft (scherp en to the point). • De student betreft in de uitwerking van zijn opdracht al de geformuleerde aspecten in het leerdoel; <ul style="list-style-type: none"> - de student is hierbij inhoudelijk creatief, origineel en/of innovatief. • De student betreft op de juiste wijze bronnen om te verantwoorden dat het leerdoel is behaald; <ul style="list-style-type: none"> - de student betreft in de uitwerking van de opdracht hoogwaardige literatuur; - de student gaat kritisch om met (theoretische) bronnen. • De student reflecteert op een systematische wijze op zijn handelen op basis van de leerdoelen; <ul style="list-style-type: none"> - de student koppelt zijn handelen aan een dieper leren (reflectie op dieper niveau); - de student zoekt actief naar feedback en analyseert daarmee zijn ontwikkeling tot leerkracht.

* De complexiteit van wat een student moet kunnen, neemt over de jaren toe. Dit blijkt uit het beheersingsniveau van de leerdoelen. De criteria voor voldoende en hoogwaardig niveau blijven gelijk.

Bijzonderheden

Geen bijzonderheden

Uitwerking toetsvormen

Periode 7 wordt afgesloten met een mondeling portfolio-assessment waarin je aantoont aan de beoordelingscriteria te voldoen. Je licht hierin toe hoe jij je opgedane kennis over onderwijs m.b.t. het jonge kind in de praktijk hebt toegepast o.a. aan de hand van literatuur. Je zorgt ervoor dat de beoordelaar drie werkdagen ervoor beschikt over je portfolio. Je levert je portfolio aan in één document via Gradework.

Afnamecondities en toegestane hulpmiddelen bij toetsen

Het portfolio-assessment duurt maximaal een half uur:

- Presentatie (maximaal 20 minuten): Je licht hierin toe hoe jij je opgedane kennis over onderwijs m.b.t. het jonge kind in de praktijk hebt toegepast o.a. aan de hand van literatuur, foto's, video's e.d.
- Gesprek (maximaal 5 minuten): Naar aanleiding van je portfolio en je mondelinge toelichting gaat de beoordelaar verder met je in gesprek.
- Beoordeling (maximaal 5 minuten): De assessor bepaalt jouw beoordeling en bespreekt die vervolgens kort met je.

Innamecondities toets

Toetsen tellen alleen mee wanneer zij ingeleverd zijn via GradeWork. GradeWork is bereikbaar via intranet.

3.3 Kennisbasis Nederlands BT4.7

Code Osiris, vakcode en toetscode	Studiejaar	Onderwijsperiode	Programma-gebied	Studielast in credits	Werkvormen
KB BT4.7 21BNEDMWB	2	7	Kennisbasis	1 EC	Hoor-en werkcolleges

INHOUD STUDIEONDERDEEL: KENNISBASIS NEDERLANDS

In het onderdeel Kennisbasis Nederlands bereiden we je voor op de landelijke kennisbasistoets Nederlandse taal voor de pabo. In elk semester krijg je aanbod van enkele lessen waarin we ingaan op de vakinhoudelijke en vakdidactische kennis van het vak taal. In BT4 zijn dat de vakdomeinen mondelinge taalvaardigheid, woordenschat en beginnende geletterdheid. Dit valt samen met de vakdomeinen die bij het vak taal centraal staan in het onderdeel Basisprogramma. Elk semester wordt je kennis getoetst aan de hand van een kennistoets (Wintoets). Naast de lessen die je volgt, gaan we ervan uit dat je ongeveer 23 uur per semester besteedt aan zelfstudie en voorbereiding.

Verantwoording studielast	
Contacturen per werkvorm	4 uur
Zelfstudie	20 uur (Opdrachten en voorbereiding lessen: 3 uur)
Toetsing	1 uur

Bekwaamheidseisen studieonderdeel	
Vakinhoudelijk bekwaam (2.1)	De aanstaande leerkracht staat boven de leerstof van de leeractiviteiten gericht op het behalen van de kerndoelen van het primair onderwijs en kent de theoretische achtergronden daarvan.
Vakdidactisch bekwaam (2.4)	De aanstaande leerkracht kan samenhangende leeractiviteiten koppelen aan kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactiek, (digitale) leermiddelen en evalueren en beoordelen van onderwijs.

Vak	Literatuur	Facultatief	Verplicht
Taal	Huizenga, H., Robbe, R. (2020), <i>Basiskennis taalonderwijs</i> (3e druk). Noordhoff Uitgevers. Hieruit hoofdstuk 2, 3, 4 en 5 https://kennisbases.10voordeleraar.nl/pdf/uitwerking-kennisbasis-pabo-nederlands.pdf . Verkregen op 30 november 2020.		X

3.3.1 Toetsing

Leerdoelen	
VI 2.1	De aanstaande leerkracht staat boven de leerstof van de leeractiviteiten gericht op het behalen van de kerndoelen van het primair onderwijs en kent de theoretische achtergronden daarvan.
VD 2.4	De aanstaande leerkracht kan samenhangende leeractiviteiten koppelen aan kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactiek, (digitale) leermiddelen en evalueren en beoordelen van onderwijs. Voor de doelen van het onderdeel Kennisbasis Nederlands verwijzen we je naar de toetsgids van 10 voor de leraar. Deze kun je terugvinden op de website van 10 voor de leraar https://lkt.10voordeleraar.nl/pabo/nederlands

Bijzonderheden
Geen bijzonderheden

Uitwerking toetsvormen

Toetsvorm: digitale kennistoets (Wintoets) met 60 meerkeuzevragen.

Afnamecondities en toegestane hulpmiddelen bij toetsen

De toets wordt afgenomen op de Hogeschool IPABO. Er zijn geen hulpmiddelen toegestaan.

Innamecondities toets

n.v.t.

3.4 Kennisbasis Pedagogiek BT4.7

Code Osiris, vakcode en toetscode	Studiejaar	Onderwijsperiode	Programma-gebied	Studielast in credits	Werkvormen
KB BT 4.7 Toetscode: 21BPED3	2	7	Kennisbasis	1 EC	Hoor- en werkcolleges

INHOUD STUDIEONDERDEEL: KENNISBASIS PEDAGOGIEK

In dit onderdeel van de kennisbasis pedagogiek leer je alles over kleuters en hoe kleuters zich ontwikkelen. Daarnaast leer je hoe je ze als leerkracht het best kunt benaderen om hun ontwikkeling zo goed mogelijk te ondersteunen en bevorderen. Het geeft je een goede basis als leerkracht in de onderbouw. Deze kennisbasis pedagogiek is ondersteunend aan de rijke opdrachten in het basisprogramma in periode 7 en 8.

Verantwoording studielast	
Contacturen per werkvorm	4 uur
Zelfstudie	23 uur
Toetsing	1 uur

Bekwaamheidseisen studieonderdeel	
Pedagogisch bekwaam (2.6, 2.7 en 2.8)	<ul style="list-style-type: none"> De aanstaande leerkracht kan, in afstemming met collega's, werken aan een veilig ondersteunend en stimulerend leerklimaat waarmee hij bijdraagt aan de ontwikkeling tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassene in de samenleving. De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen koppelen aan pedagogische theorieën en methodieken, ontwikkelingstheorieën en gedragswetenschappelijke theorieën. De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen afstemmen op de leerlingen en de groep en kan dit handelen afstemmen op en verantwoorden naar de leerlingen.

Vak	Literatuur	Facultatief	Verplicht
Pedagogiek	Brouwers, H. (2019). <i>Kiezen voor het jonge kind</i> . Coutinho. Hoofdstuk 1, 3, 4, 5 en 9		X

3.4.1 Toetsing

Leerdoelen	
PB 2.6,2.7 en 2.8	<ol style="list-style-type: none"> De student kan de specifieke kenmerken van kleuters herkennen en benoemen. De student kan laten zien hoe spel bijdraagt aan de ontwikkeling van jonge kinderen. De student gebruikt hierbij kennis over de spelontwikkeling, de voorwaarden voor spel en hoe spel te begeleiden De student kan aangeven hoe te werken met doelen in de onderbouw. De student kan benoemen welk pedagogisch handelen in de onderbouw wordt verwacht De student kan van de onderdelen van klassenmanagement bij kleuters aangeven wat de functie is, wat de rol van de leerkracht is en welke argumenten er zijn voor de keuzes die hierbij gemaakt kunnen worden.

Bijzonderheden

Elk leerdoel wordt getoetst met 10 vragen in de toets.

Uitwerking toetsvormen

Dit vak wordt afgesloten met een meerkeuzekennistoets van 50 vragen met elk drie antwoordalternatieven op de computer (Quayn). In het toetsrooster op intranet staat aangegeven wanneer de uitslag bekend wordt gemaakt. In je lesrooster wordt, uiterlijk 15 werkdagen voorafgaand aan de toets, aangegeven wanneer de toets precies gehouden wordt en hoeveel tijd je hiervoor krijgt.

Na afloop van de toetsafname verschijnt het percentage goed beantwoorde vragen in beeld. Dit percentage dient als indicator voor het uiteindelijke resultaat.

De toetscommissie maakt na afloop van de toetsperiode een analyse van de gemaakte toetsen en kan besluiten bepaalde items uit een toets te verwijderen in overleg met de toetsexpert(s).

Hierdoor zal de cesuur bij de bekendmaking kunnen afwijken van de indicatie die na afloop van de toets op het beeld verscheen. Bij de bekendmaking van de toetsresultaten wordt naast een cijfer ook een rapportage verzorgd waarin de procentuele scores per toetsdomein zijn opgenomen.

Afnamecondities en toegestane hulpmiddelen bij toetsen

De toets wordt afgenomen op de Hogeschool IPABO. Er zijn geen hulpmiddelen toegestaan.

Innamecondities toets

n.v.t.

3.5 Kennisbasis Rekenen-wiskunde BT 4.7

Code Osiris, vakcode en toetscode	Studiejaar	Onderwijsperiode	Programma-gebied	Studielast in credits	Werkvormen
KB BT 4.7 Toetscode: 21BREKG12	2	7	Kennisbasis	1 EC	Hoor- en werkcolleges

INHOUD STUDIEONDERDEEL: KENNISBASIS REKENEN-WISKUNDE

De eerste stappen op het terrein van de wiskunde worden al ruim voor de kleuterleeftijd gezet. Bij kleuters krijgt de wiskundige ontwikkeling verder vorm en spreken we van ontluikende gecijferdheid. De leraar herkent wiskunde in het spel van kinderen en grijpt dit spel aan om het ontwikkelingsproces van de kinderen te ondersteunen. Deze rol kun je alleen spelen als je zelf wiskunde in de omgeving van kinderen kent en herkent en goed op de hoogte bent van de ontwikkeling en van de doelen die in de verschillende domeinen gelden. In deze periode leer je hoe je de leerstofdomeinen tellen en getalbegrip, meten, meetkunde, verbanden en verhoudingen kunt herkennen in het spel van kinderen. In de lessen zal enerzijds aandacht worden besteed aan observeren en het herkennen van ontwikkelingsmogelijkheden van kleuters (verkennen) en anderzijds aan verrijkmogelijkheden zoals spel, werken met prentenboeken en het inrichten van hoeken.

Rekenen-wiskunde wordt in semester 2 op twee verschillende manieren getoetst:

- Eind periode 8 is er een digitale kennistoets over de didactiek van de kleuters gecombineerd met je eigen vaardigheid.
- De Landelijke Kennistoets Wiskunde wordt aangeboden door *10 voor de leraar* aan het eind van dit studiejaar (zie toetsrooster). Er zijn voorwaarden gesteld voor deelname aan deze toets, zie hiervoor de OER of vraag het je vakdocent.

Bij rekenen-wiskunde hangen het basisprogramma en het kennisbasisprogramma sterk samen. Om leerlingen te kunnen ondersteunen in hun rekenontwikkeling heb je didactische kennis nodig, die samen met de eigen vaardigheid leidt tot professionele gecijferdheid.

Verantwoording studielast	
Contacturen per werkvorm	4 uur
Zelfstudie	23 uur
Toetsing	1 uur

Bekwaamheidseisen studieonderdeel	
Vakinhoudelijk bekwaam (2.1)	De aanstaande leerkracht staat boven de leerstof van de leeractiviteiten gericht op het behalen van de kerndoelen van het primair onderwijs en kent de theoretische achtergronden daarvan.
Vakdidactisch bekwaam (2.4)	De aanstaande leerkracht kan samenhangende leeractiviteiten koppelen aan kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactiek, (digitale) leermiddelen en evalueren en beoordelen van onderwijs.

Vak	Literatuur	Facultatief	Verplicht
	<ul style="list-style-type: none"> Oonk, W., Keijzer, R., Lit, S., Den Engelsen, J. F. M., Lek, A.T.E., Waveren Hogervorst, C., & Barth, F. (2019). <i>Rekenen-Wiskunde in de praktijk: Kerninzichten</i> (3e druk). Noordhoff Uitgevers. [Hoofdstuk 1, 9, 10, 14] Oonk, W., Keijzer, R., Lit, S. A., Amse, H., Barth, F., & Lek, A.T.E. (2014). <i>Rekenen-Wiskunde in de praktijk: Onderbouw</i> (2e druk). Noordhoff Uitgevers. [Hoofdstuk 1 tot en met 9, 14, 15] 		<p>X</p> <p>X</p>

3.5.1 Toetsing

Leerdoelen	
VD 2.1	<ul style="list-style-type: none"> De student heeft kennis van de didactiek van het meten De student heeft kennis van de meetkundedidactiek De student heeft kennis van de wetenschappelijke notatie en referentiematen De student heeft kennis van het domein meten (metriek stelsel, schaal ...) De student heeft kennis van het domein ruimtemeetkunde (aanzichten, viseerlijnen, eigenschappen) De student heeft kennis van het domein vlakke meetkunde (eigenschappen) De student heeft kennis van het domein vlakke meetkunde (symmetrie) De student herkent de functies van getallen in een praktijksituatie De student herkent rijke wiskundige activiteiten die uitlokken tot tellen, meten en/of meetkunde De student kent de begrippen van de telontwikkeling

Bijzonderheden

Geen bijzonderheden

Uitwerking toetsvormen

Formatief moment in de vorm van een (digitale) proeftoets
Summatief moment in de vorm van een digitale kennistoets in de toetsperiode.

Afnamecondities en toegestane hulpmiddelen bij toetsen

De toets wordt afgenomen op de Hogeschool IPABO. Er zijn geen hulpmiddelen toegestaan.

4 Studieonderdelen Periode 8

4.1 Werkplekieren

Code Osiris, vakcode en toetscode	Studiejaar	Onderwijsperiode	Programma-gebied	Studielast in credits	Werkvormen
Werkplekieren BT4 WPA BT4	2	7 en 8	Werkplekieren	6 EC	n.v.t.

INHOUD STUDIEONDERDEEL: WERKPLEKIEREN

Leren in de praktijk op de basisschool vormt een essentieel onderdeel van je opleiding. Tijdens het werkplekieren bereid je je voor op het beroep leraar basisonderwijs. Je ervaart daar wat het vak leraar basisonderwijs betekent en wat erbij komt kijken.

Verantwoording studielast
De student doorloopt dit semester 27 dagen werkplekieren en bereidt deze dagen voor.

Bekwaamheidseisen studieonderdeel	
Vakinhoudelijk bekwaam (2.1 en 2.2)	<ul style="list-style-type: none"> De aanstaande leerkracht staat boven de leerstof van de leeractiviteiten gericht op het behalen van de kerndoelen van het primair onderwijs en kent de theoretische achtergronden daarvan. De aanstaande leerkracht gebruikt kennis van leerlijnen om de leerstof in samenhang samen te stellen, te kiezen of te bewerken op zo'n wijze dat de leerlingen die kunnen leren en kunnen begrijpen wat de relevantie van de leerstof is voor het dagelijks leven.
Vakdidactisch bekwaam (2.3, 2.4 en 2.5)	<ul style="list-style-type: none"> De aanstaande leerkracht vertaalt de vakinhoud zodanig dat een duidelijke relatie aanwezig is tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, en de inzet van verschillende methodieken en middelen. De aanstaande leerkracht kan samenhangende leeractiviteiten koppelen aan kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactiek, (digitale) leermiddelen en evalueren en beoordelen van onderwijs. De aanstaande leerkracht kan samenhangende leeractiviteiten voorbereiden, uitvoeren en evalueren, gebruikt hierbij voortgangsinformatie en kan zijn didactische aanpak onderbouwen.

<p>Pedagogisch bekwaam (2.6, 2.7 en 2.8)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De aanstaande leerkracht kan, in afstemming met collega's, werken aan een veilig ondersteunend en stimulerend leerklimaat waarmee hij bijdraagt aan de ontwikkeling tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassene in de samenleving. • De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen koppelen aan pedagogische theorieën en methodieken, ontwikkelingstheorieën en gedragswetenschappelijke theorieën. • De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen afstemmen op de leerlingen en de groep en kan dit handelen afstemmen op en verantwoorden naar de leerlingen.
<p>Brede professionele basis (2.9, 2.10, 2.11)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De aanstaande leerkracht toont verantwoordelijkheid voor zijn eigen ontwikkeling door te werken aan eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (mentor, studiegenoten/ opleidingsdocenten). • De aanstaande leerkracht heeft een onderzoekende houding en verzamelt vanuit verschillende perspectieven gegevens en kan hier voorlopige conclusies aan verbinden. • De aanstaande leerkracht levert een actieve bijdrage aan de schoolontwikkeling op groepsniveau en toont verantwoordelijkheid in communicatie en samenwerking.

Vak	Literatuur	Facultatief	Verplicht
n.v.t.			

Bijzonderheden
Geen bijzonderheden

BHE ² Voorwaardelijke criteria en leerdoelen
Zie Beoordelingsformulier werkplekassessment studiejaar 2023-2024 in de variant VT/DT jaar 2.

Uitwerking toetsvormen
----

² Bekwaamheidseis: Vakinhoudelijk bekwaam (VI); vakdidactisch bekwaam (VD); pedagogisch bekwaam (PB); brede professionele basis (BPB)

De beoordeling van het werkplekleren vindt plaats door middel van een werkplekassessment. Aan de hand van het WPA wordt door een assessor beoordeeld of je het vereiste niveau voor het onderdeel stage (het werkplekleren) behaald hebt.

Bij de uitvoering van het werkplekassessment staat jouw handelen centraal. Voor de beoordeling gebruikt de assessor het beoordelingsformulier werkplekassessment studiejaar 2023-2024. Het WPA wordt afgenomen door één of twee assessoren (schoolopleider en/of instituutopleider). In het schema Opbouw werkplekleren Hogeschool IPABO 2023-2024 zie je wie jouw werkplekassessment afneemt.

Afnamecondities en toegestane hulpmiddelen bij toetsen
Het WPA wordt beoordeeld door een schoolopleider of instituutsopleider.

Innamecondities toets
Inleveren van werkplekdossier en lesvoorbereiding uiterlijk 3 werkdagen voor het WPA via OnStage. OnStage is bereikbaar via: https://intranet.ipabo.nl.

4.2 Rijke opdracht- Naaste ontwikkeling

Code Osiris, vakcode en toetscode	Studiejaar	Onderwijsperiode	Programma-gebied	Studielast in credits	Werkvormen
Basis 4.8 21B-BP-BT4.2	2	8	Basisprogramma	6 EC	Hoor- en werkcolleges

INHOUD STUDIEONDERDEEL: NAASTE ONTWIKKELING

In periode 8 ligt de nadruk op jouw rol met betrekking tot de (zone van) naaste ontwikkeling van de leerlingen. Je gaat hiermee aan de slag door middel van het samenstellen en uitvoeren van activiteiten en spelhoeken die uitlokken tot ontwikkeling van de leerlingen. Je maakt daarbij gebruik van de gegevens uit de leerling-observaties uit periode 7, en je sluit aan op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Je benoemt op welke wijze de activiteiten ondersteunend zijn aan de ontwikkeling van je leerlingen en stelt vast welk effect van de door jou opgestelde activiteiten heeft. Dit onderbouw je met beeld- of audiomateriaal.

Je blijft de leerling volgen waar je in periode 7 een portret van hebt gemaakt. Je woont in ieder geval een bespreking over deze leerling bij (intern of met ouders) en doet daar verslag van. Geef weer welke ontwikkelingen deze leerling doormaakt en benoem welke rol je daar zelf in hebt gespeeld.

In het contact met leerlingen neem je een sensitieve en responsieve houding aan en je kunt je daarbij verplaatsen in de gedachten van de leerlingen (perspectief wisselen).

In je spelbegeleiding pas je met name de derde van de drie v's toe: verkennen, verbinden en verrijken. Daarnaast werk je met de categorieën 1 t/m 5 van de CombiList in je contact met leerlingen, zowel tijdens spel als in gesprek.

Je gebruikt het Activiteitsvoorbereidingsformulier (AVF).

In overleg met je mentor stel je een flexibele themaplanning op voor enkele weken. Je organiseert hiervoor het aanbod en onderbouwt waarom dit de spelontwikkeling en het actief

leren stimuleert. Binnen de themaplanning ontwikkel je een rijke spelhoek waarin leerlingen op verschillende niveaus en op verschillende ontwikkelingsgebieden ervaringen kunnen opdoen. Daarbij heb je een scherp oog voor de culturele diversiteit en representatie.

Je begeleidt het spel in de themahoek, reflecteert erop en verbindt er consequenties aan voor het vervolg. In AVF of LBF (afhankelijk van de activiteit) leg je het vervolgaanbod (spelaanbod en/of -begeleiding) vast. Toon met behulp van video- of fotomateriaal de werking van de thematische spelhoek aan.

Voor deze rijke opdracht in periode 8 krijg je theoretische en praktische input van pedagogiek, rekenen-wiskunde, natuur en techniek, levensbeschouwing, beeldende vorming en bewegingsonderwijs. Op basis hiervan kun je, met holistisch werken als uitgangspunt, de rijke opdracht breed georiënteerd en theoretisch onderbouwd uitvoeren.

INFORMATIE PER VAK

Pedagogiek

Bij pedagogiek leren we je een beredeneerd aanbod te verzorgen, passend bij de geobserveerde onderwijsbehoeften en gebruikmakend van rollenspel en constructiespel. Daarbij neem je je eigen interactievaardigheden onder de loep met behulp van beeldopnamen. Omdat speelwerktijd een belangrijk onderdeel is van het dagschema van kleuters ga je aan de slag met het vormgeven van thematisch werken.

Rekenen-wiskunde

Rekenen-wiskunde laat je zien dat wiskunde ook deel uitmaakt van het spel van kleuters. Je leert hoe je dit spel kunt ondersteunen. Daarvoor is het nodig dat je de diverse leerstofdomeinen van wiskunde herkent en dat je weet hoe je door het spel te ondersteunen kan werken aan het bereiken van de verschillende doelen binnen deze domeinen. Je verwerkt in je verslag hoe je kennis uit de kennisbasis hebt herkend en toegepast.

Er wordt dieper ingegaan op het observeren en herkennen van ontwikkelingsmogelijkheden. Dan kun je goed werken aan het verrijken van het spel en het inrichten van een thematische hoek.

Natuur & Techniek

Natuur en techniek biedt vele mogelijkheden voor uitdagende activiteiten en hoeken, waarin kinderen zelf kunnen spelen en ontdekken met rijke materialen. Je doet ervaring op met onderzoekende en ontwerpende activiteiten geschikt voor jonge kinderen. Je leert om aan te sluiten bij de eigen beleving en nieuwsgierigheid van de kinderen en om dit te ontlokken met activiteiten. Je doet ervaring op met practicumvormen die bij jonge kinderen passen, zoals de observatiekring, de ontdekhoek en het kabouterpad. Je leert hoe je kinderen kunt begeleiden, met nadruk op verrijken.

Werkpleksuggesties

Je gaat een of meer activiteiten met materialen voorbereiden en uitvoeren, waarmee je de kinderen uitdaagt tot onderzoekend of ontwerpend spelen. Tijdens de activiteit geef je ruimte aan kinderen en weet je hen te stimuleren.

Levensbeschouwing

Levensbeschouwing stimuleert de onbevangenheid, nieuwsgierigheid en verwondering van kleuters. Je gaat ontdekken hoe kleuters zich levensbeschouwelijk al uiten en ontwikkelen. Met behulp van betekenisvolle verhalen ga je oefenen met allerlei vraagtechnieken. Daarbij maak je gebruik van verschillende soorten (filosofische) vragen. In je verslag toon je aan dat je zo

gewerkt hebt aan hun 'naaste ontwikkeling. Zo ontdek je dat kleuters al met verrassende antwoorden komen. Daardoor leren zij al vroeg buiten de kaders te denken (en jij ook?).

Beeldende vorming

Bij de bijeenkomsten van beeldende vorming ga je aan de slag met de natuurlijke vindingrijkheid en verbeeldingskracht van kleuters door het verkennen van een grote diversiteit aan materialen. Daarmee ga je hun beeldende ontwikkeling ondersteunen en je gaat verbanden zien met de andere ontwikkelingsgebieden. Ook de beschouwende kant en de bijdrage aan een thematische hoek maak je zichtbaar in je uitwerkingen.

Verantwoording studielast	
Contacturen per werkvorm	50 uur
Zelfstudie	108 uur
Toetsing	10 uur

Bekwaamheidseisen studieonderdeel	
Vakinhoudelijk bekwaam (2.2)	De aanstaande leerkracht gebruikt kennis van leerlijnen om de leerstof in samenhang samen te stellen, te kiezen of te bewerken op zo'n wijze dat de leerlingen die kunnen leren en kunnen begrijpen wat de relevantie van de leerstof is voor het dagelijks leven.
Vakdidactisch bekwaam (2.3, 2.4 en 2.5)	<ul style="list-style-type: none"> De aanstaande leerkracht vertaalt de vakinhoud zodanig dat een duidelijke relatie aanwezig is tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, en de inzet van verschillende methodieken en middelen. De aanstaande leerkracht kan samenhangende leeractiviteiten koppelen aan kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactiek, (digitale) leermiddelen en evalueren en beoordelen van onderwijs. De aanstaande leerkracht kan samenhangende leeractiviteiten voorbereiden, uitvoeren en evalueren, gebruikt hierbij voortgangsinformatie en kan zijn didactische aanpak onderbouwen.
Pedagogisch bekwaam (2.6)	De aanstaande leerkracht kan, in afstemming met collega's, werken aan een veilig ondersteunend en stimulerend leerklimaat waarmee hij bijdraagt aan de ontwikkeling tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassene in de samenleving.
Brede professionele basis (2.9 en 2.10)	<ul style="list-style-type: none"> De aanstaande leerkracht toont verantwoordelijkheid voor zijn eigen ontwikkeling door te werken aan eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (mentor, studiegenoten/ opleidingsdocenten). De aanstaande leerkracht heeft een onderzoekende houding en verzamelt vanuit verschillende perspectieven gegevens en kan hier voorlopige conclusies aan verbinden.

4.2.1 Toetsing

BHE Voorwaardelijke criteria	
<ul style="list-style-type: none"> Het verslag (12 pagina's exclusief bijlagen) met daarin links naar de audio- en videobestanden, voldoet aan de eisen zoals geformuleerd in het taalbeleid van Hogeschool IPABO. De student vertoont bij alle studieonderdelen een actieve, constructieve en collegiale houding. De student heeft voldaan aan de opdrachten voor BEWO. In het verslag is duidelijk aangegeven welke feedback is verzameld en gebruikt. De student laat in zijn verslag zien dat hij de vakinhouden pedagogiek, rekenen-wiskunde, natuur en techniek, levensbeschouwing en beeldende vorming correct toepast. De student heeft volledig ingevulde AVF's toegevoegd, waarin hij aantoont dat hij in de werkplekklaren-klas ervaring heeft opgedaan met alle aangeboden vakinhouden. De student heeft deelgenomen aan de PLG-opdracht in het Speleon. 	
Leerdoelen	
PB 2.6	De student volgt de leerling (uit periode 7) in zijn/haar ontwikkeling en legt dit vast.
VD 2.5	De student kan spelactiviteiten ontwerpen die aansluiten op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.
VD 2.4	De student kan verkennen, verbinden en verrijken toepassen in spontane spelsituaties.
PB 2.8	De student kan interactievaardigheden toepassen in situaties die de ontwikkeling van leerlingen stimuleren tijdens leermomenten.
VD 2.5	De student stelt in overleg met de mentor een flexibele themaplanning van enkele weken op voor de werkplekklaren-klas.
VD 2.5	De student ontwerpt binnen de themaplanning een rijke spelhoek, rekening houdend met de culturele diversiteit, waarin verschillende niveaus van spel mogelijk zijn en waar leerlingen ervaringen kunnen opdoen op verschillende ontwikkelingsgebieden
VD 2.4	De student legt uit welke theoretische kennis ten grondslag ligt aan de ontwikkelde themaplanning en de rijke spelhoek.
VD 2.5	De student begeleidt het spel in de themahoek, observeert de effecten daarvan op de leerlingen en doet hier verslag van.

BEOORDELINGSCRITERIA

De mate waarin de geformuleerde leerdoelen behaald zijn, wordt beoordeeld als:

- Onvoldoende (0 punten);
- Voldoende (1 punt) of
- Hoogwaardig (2 punten).*

Voldoende (1 punt)	<p>De student behaalt het geformuleerde leerdoel op voldoende niveau. Dat kan op de volgende manieren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De student onderbouwt en maakt op een navolgbare wijze inzichtelijk dat het leerdoel is behaald; <ul style="list-style-type: none"> - waarbij de student op hoofdlijnen juist redeneert; - en de student hoofd- en bijzaken in zijn verhaal kan onderscheiden. • De student betreft in de uitwerking van zijn opdracht al de geformuleerde aspecten in het leerdoel; <ul style="list-style-type: none"> - het werk van de student is op herkenbare wijze uitgewerkt. • De student betreft op de juiste wijze bronnen om te verantwoorden dat het leerdoel is behaald; <ul style="list-style-type: none"> - de student laat zien dat hij de literatuur beheerst; - de student laat zien dat hij de theorie aan praktijksituaties kan koppelen. • De student reflecteert op een systematische wijze op zijn handelen op basis van de leerdoelen; <ul style="list-style-type: none"> - de student maakt gebruik van elementen uit een reflectiemethode; - de student gebruikt feedback ten behoeve van zijn ontwikkeling tot leerkracht.
Hoogwaardig (2 punten)	<p>De student behaalt het geformuleerde leerdoel op hoogwaardig niveau. Dat kan op de volgende manieren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De student onderbouwt en maakt op een navolgbare wijze inzichtelijk dat het leerdoel is behaald; <ul style="list-style-type: none"> - waarbij de redeneringen van de student volledig en uitputtend zijn; - en waarbij de student bij de kern van het verhaal blijft en relevante informatie geeft (scherp en to the point). • De student betreft in de uitwerking van zijn opdracht al de geformuleerde aspecten in het leerdoel; <ul style="list-style-type: none"> - de student is hierbij inhoudelijk creatief, origineel en/of innovatief. • De student betreft op de juiste wijze bronnen om te verantwoorden dat het leerdoel is behaald; <ul style="list-style-type: none"> - de student betreft in de uitwerking van de opdracht hoogwaardige literatuur; - de student gaat kritisch om met (theoretische) bronnen. • De student reflecteert op een systematische wijze op zijn handelen op basis van de leerdoelen: <ul style="list-style-type: none"> - de student koppelt zijn handelen aan een dieper leren (reflectie op dieper niveau); - de student zoekt actief naar feedback en analyseert daarmee zijn ontwikkeling tot leerkracht.

* De complexiteit van wat een student moet kunnen, neemt over de jaren toe. Dit blijkt uit het beheersingsniveau van de leerdoelen. De criteria voor voldoende en hoogwaardig niveau blijven gelijk.

Bijzonderheden

Geen bijzonderheden

Uitwerking toetsvormen

Je sluit deze periode af met een verslag, waarin je reflecteert je op jouw ontwikkeling. Je ondersteunt je reflectie met de door jou verzamelde feedback en de bewijsstukken zoals omschreven bij de rijke opdracht.

Afname condities en toegestane hulpmiddelen bij toetsen
Het verslag is maximaal 12 pagina's (exclusief voorpagina en bijlagen).

Innamecondities toets
Toetsen tellen alleen mee wanneer zij ingeleverd zijn via GradeWork. GradeWork is bereikbaar via intranet.

4.3 Kennisbasis Rekenen-wiskunde 4.8

Code Osiris, vakcode en toetscode	Studiejaar	Onderwijsperiode	Programmagebied	Studielast in credits	Werkvormen
KB.BT4.8	2	8	Kennisbasis	1.5 EC	

INHOUD STUDIEONDERDEEL: KENNISBASIS REKENEN-WISKUNDE

Rekenen-wiskunde wordt in semester 2 op twee verschillende manieren getoetst:

- Eind periode 8 is er een digitale kennistoets over de didactiek van de kleuters gecombineerd met je eigen vaardigheid. De hoofdstukken die je hiervoor dient te bestuderen staan in deze studiegids beschreven bij Periode 7.
- De Landelijke Kennistoets Wiskunde wordt aangeboden door *10 voor de leraar* aan het eind van dit studiejaar (zie toetsrooster). Er zijn voorwaarden gesteld voor deelname aan deze toets, zie hiervoor de OER of vraag het je vakdocent.

Bij rekenen-wiskunde hangen het basisprogramma en het kennisbasisprogramma sterk samen. Om leerlingen te kunnen ondersteunen in hun rekenontwikkeling heb je didactische kennis nodig, die samen met de eigen vaardigheid leidt tot professionele gecijferdheid.

Landelijke Kennisbasistoets

Binnen het kennisbasisprogramma is veel aandacht voor de kennis die getoetst wordt in de landelijke kennisbasistoets. Aan het einde van periode 8 kun je, mits voldaan is aan de daarvoor gestelde voorwaarden, voor de eerste keer meedoen aan de landelijke kennisbasistoets rekenen-wiskunde.

Verantwoording studielast	
Contacturen per werkvorm	4 uur
Zelfstudie	35 uur
Toetsing	3 uur

Bekwaamheidseisen studieonderdeel	
Vakinhoudelijk bekwaam (2.1)	De aanstaande leerkracht staat boven de leerstof van de leeractiviteiten gericht op het behalen van de kerndoelen van het primair onderwijs en kent de theoretische achtergronden daarvan.

Vak	Literatuur	Facultatief	Verplicht
Rekenen-wiskunde	<ul style="list-style-type: none"> Oonk, W. Keijzer, R. Lit, S. den Engelsens, M. Lek, A. van Waveren Hogervorst, C. (2019) <i>Rekenen-wiskunde in de praktijk: Kerninzichten</i>. Noordhoff Uitgevers Oonk, W. Keijzer, R. Lit, S. den Engelsens, M. Lek, A. van Waveren Hogervorst, C. (2019) <i>Rekenen-wiskunde in de praktijk: Kennisbasis</i>. Noordhoff Uitgevers https://lkt.10voordeleraar.nl/pabo/wiskunde 	X	X

4.3.1 Toetsing

BHE Voorwaardelijke criteria en leerdoelen	
Voor de doelen van het onderdeel Kennisbasis Rekenen-wiskunde verwijzen we je naar de toetsgids van 10 voor de leraar. Deze kun je terugvinden op de website van 10 voor de leraar: lkt.10voordeleraar.nl/pabo/wiskunde	
Leerdoelen	
VI 2.1	Zie: bekwaamheidseisen studieonderdeel.
VD 2.4	Voor de doelen van het onderdeel Kennisbasis rekenen-wiskunde verwijzen we je naar de toetsgids van <i>10 voor de leraar</i> . Deze kun je terugvinden op de website van 10 voor de leraar: https://lkt.10voordeleraar.nl/pabo/wiskunde

Bijzonderheden
Wij werken in deze periode tegelijkertijd aan de didactiek, deze uren zijn opgenomen in het basisprogramma.

Uitwerking toetsvormen
Digitale Landelijke Kennisbasistoets bestaande uit 66 meerkeuzevragen.

Afnamecondities en toegestane hulpmiddelen bij toetsen
De toets wordt afgenomen op de Hogeschool IPABO.

Innamecondities toets
n.v.t.

4.4 Kennisbasis Nederlands BT 4.8

Code Osiris, vakcode en toetscode	Studiejaar	Onderwijsperiode	Programmagebied	Studielast in credits	Werkvormen
KB BT4.8	2	8	Kennisbasis	1,5 EC	Hoor-en werkcolleges

INHOUD STUDIEONDERDEEL: KENNISBASIS NEDERLANDS

In het onderdeel Kennisbasis Nederlands bereiden we je voor op de landelijke kennisbasistoets Nederlandse taal voor de pabo. In elk semester in het eerste en tweede jaar heb je aanbod gekregen van enkele lessen waarin we zijn ingegaan op de vakinhoudelijke en vakdidactische kennis van het vak Nederlands.

In de laatste periode van BT4 gaan we in op alle domeinen van de kennisbasis Nederlands. Aan het einde van periode 8 krijg je de eerste kans voor de landelijke kennisbasistoets (LKT). Naast de lessen die je volgt, gaan we ervan uit dat je ongeveer 36 uur besteedt aan zelfstudie en voorbereiding.

Verantwoording studielast	
Contacturen per werkvorm	3 uur
Zelfstudie	18 uur (opdrachten en voorbereiding lessen 6 uur)
Toetsing	1 uur

Bekwaamheidseisen studieonderdeel	
Vakinhoudelijk bekwaam (2.1)	De aanstaande leerkracht staat boven de leerstof van de leeractiviteiten gericht op het behalen van de kerndoelen van het primair onderwijs en kent de theoretische achtergronden daarvan.

Vak	Literatuur	Facultatief	Verplicht
Nederlands	<ul style="list-style-type: none"> Paus, H. & Van den Brand, A. (2018). <i>Portaal</i>. Coutinho. Hieruit: hoofdstuk 2 t/m 10. Kuiken, F. & Vermeer, A. (2013). <i>Nederlands als tweede taal in het basisonderwijs</i>. Thieme Meulenhoff. Hieruit: hoofdstuk 2 t/m 5. PowerPoint-presentaties die tijdens de lessen worden besproken. 		X
Nederlands	<ul style="list-style-type: none"> Huizenga, H & Robbe, R. (2020). <i>Basiskennis taalonderwijs</i>. Noordhoff. https://www.lesintaal.nl 		X

4.4.1 Toetsing

Leerdoelen	
VI 2.1	Zie: bekwaamheidseisenstudieonderdeel.
VD 2.4	Voor de doelen van het onderdeel Kennisbasis Nederlands verwijzen we je naar de toetsgids van 10 voor de leraar. Deze kun je terugvinden op de website van 10 voor de leraar bij publicaties.10voordeleraar.nl . lkt.10voordeleraar.nl/pabo/nederlands

Bijzonderheden
Geen bijzonderheden

Uitwerking toetsvormen
Toetsvorm: digitale landelijke kennisbasistoets (LKT Nederlands, 10 voor de leraar) met 80 meerkeuzevragen.

Afnamecondities en toegestane hulpmiddelen bij toetsen
De toets wordt afgenomen op de Hogeschool IPABO.

Inname condities toets
n.v.t.

5 Studieonderdelen Sportklas

5.1 Sportklas jaar 2

Code Osiris, vakcode en toetscode	Studiejaar	Onderwijsperiode	Programmagebied	Studielast in credits	Werkvormen
SK-JR2-PF (SK-JR2-WT; SK-JR2-EP; SK-JR2-TP)	2	BT3 en BT4	Basisprogramma	4 EC	

INHOUD STUDIEONDERDEEL: SPORTKLAS

De inhoud van jaar 2 omvat de volgende thema's:

- Inrichten, instrueren en organiseren van bewegingssituaties die lukken;
- Inrichten, instrueren en organiseren van lessen bewegingsonderwijs;
- organiseren en reguleren van bewegingssituaties;
- veiligheid;
- differentiatie;
- leerlijnen en bewegingsthema's en opbouw daarvan;
- (vak)werkplekleren-periode.

Verantwoording studielast	
Contacturen	41 uur BT3: 10 lesuren van 80 min. = 13,5 uur. 1 psd = 7 uur. Totaal 20,5 uur. BT4: 10 lesuren (incl. eindpresentatie) van 80 min. = 13,5 uur. 1 excursiedag = 7 uur. Totaal 20,5 uur.
Werkplekieren	40 uur Observeren en lesgeven. Verdeling over BT3 en BT4 (verschilt per student).
Bijhouden portfolio	Voorbereiding, maken van notulen, portfolio, zelfstudie, evaluaties leerervaringen en toetsen. BT3: 8,5 uur BT4: 15, 5 uur

Vak	Literatuur	Facultatief	Verplicht
Bewegingsonderwijs	<ul style="list-style-type: none"> Hazelebach, C. e.a. (2011). <i>Perspectieven op bewegen</i>. 't Web; Mooij, C. e.a. (2012). <i>Basisdocument Bewegingsonderwijs</i>. Arko Sports Media; Diverse artikelen: zie Handleiding Sportklas jaar 2. 		X

5.1.1 Toetsing

BHE Leerdoelen	
	<p>Zie competentielijst Handleiding Sportklas jaar 2.</p> <p>Voor de WINTOETS:</p> <ul style="list-style-type: none"> De student heeft kennis van Aarde (model) en de verschillende organisatorische aspecten (incl. veilig klaarzetten/opruimen van de materialen en de uitleg). De student heeft kennis van de verschillende organisatievormen. De student heeft kennis van verschillende activiteiten (o.a. uit colleges/praktijkstudiedagen); De student heeft kennis van de leerlijnen en bewegingsthema's van bewegingsonderwijs. De student heeft kennis van de bewegingsproblemen. De student heeft kennis van de doelstelling van onderwijs in beweging, reguleringsdoelen, leerhulp, differentiëren en de volgordelijnen. De student heeft kennis van tussendoelen, niveaudoorbraken en participeren bij bewegingsonderwijs. De student heeft kennis van het artikel over blokjesvoetbal. De student heeft kennis van het artikel over judo.

Bijzonderheden

Zie Handleiding Sportklas jaar 2 voor verdere informatie over toetsing, etc.

Uitwerking toetsvormen

n.v.t.

Afnamecondities en toegestane hulpmiddelen bij toetsen

n.v.t.

Inname condities toets

n.v.t.

Bijlagen

Bijlage 1: Landelijke bekwaamheidseisen

Bekwaamheidseisen Hogeschool IPABO

Deze bekwaamheidseisen zijn gebaseerd op de landelijke bekwaamheidseisen (Bussemaker, 2017). Deze geven toetsbare eindeisen voor het vak leraar basisonderwijs en geven de (minimale) bekwaamheid weer waar studenten aan het eind van de opleiding over dienen te beschikken. In de onderstaande tabel is aangegeven welke eisen er op de Hogeschool IPABO aan het eind van het betreffende jaar moeten worden beheerst. In sommige gevallen betreft dit voor verschillende jaren dezelfde bekwaamheidseis.

Periode	Jaar 1 Opleidingsbekwaam	Jaar 2 Minorbekwaam	Jaar 3 Werkplekbekwaam	Jaar 4 Startbekwaam
VAKINHOUDELIJK BEKWAAM (VI)				
1	<p>VI 1.1 De aanstaande leerkracht beheerst van alle leergebieden de leerstof van de aangeboden leeractiviteiten.</p>	<p>VI 2.1 De aanstaande leerkracht staat boven de leerstof van de leeractiviteiten gericht op het behalen van de kerndoelen van het primair onderwijs en kent de theoretische achtergronden daarvan.</p>	<p>VI 3.1 De aanstaande leerkracht staat boven de leerstof van de leeractiviteiten gericht op het behalen van de kerndoelen en de referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van het primair onderwijs, en kent de theoretische achtergronden daarvan.</p>	<p>VI 4.1 De aanstaande leerkracht staat boven de leerstof van het basisonderwijs, gericht op het behalen van de kerndoelen en de referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van het primair onderwijs, kent de theoretische achtergronden daarvan, en houdt zijn vakkennis- en kunde actueel.</p>
2	<p>VI 1.2 De aanstaande leerkracht kan de leerstof samenstellen, kiezen of bewerken op dusdanige wijze dat de leerlingen die kunnen leren en kunnen begrijpen wat de relevantie van de leerstof is voor het dagelijks leven.</p>	<p>VI 2.2 De aanstaande leerkracht gebruikt kennis van leerlijnen om de leerstof in samenhang samen te stellen, te kiezen of te bewerken op zo'n wijze dat de leerlingen die kunnen leren en kunnen begrijpen wat de relevantie van de leerstof is voor het dagelijks leven.</p>	<p>VI 3.2 De aanstaande leerkracht overziet de opbouw van het curriculum en de doorlopende leerlijnen en kan de leerstof in samenhang samenstellen, kiezen of bewerken op zo'n wijze dat de leerlingen die kunnen leren en kunnen begrijpen wat de relevantie van de leerstof is voor het dagelijks leven.</p>	<p>VI 4.2 De aanstaande leerkracht overziet de opbouw van het curriculum en de doorlopende leerlijnen en kan de leerstof in samenhang samenstellen, kiezen of bewerken op zo'n wijze dat de leerlingen die kunnen leren en kunnen begrijpen wat de relevantie van de leerstof is voor het dagelijks leven en het vervolgonderwijs.</p>

Periode	Jaar 1 Opleidingsbekwaam	Jaar 2 Minorbekwaam	Jaar 3 Werkplekbekwaam	Jaar 4 Startbekwaam
VAKDIDACTISCH BEKWAAM (VB)				
3	VD 1.3 De aanstaande leerkracht stelt leerdoelen bij de vakinhoud en kan deze afstemmen op het niveau en de kenmerken van de doelgroep.	VD 2.3 De aanstaande leerkracht vertaalt de vakinhoud zodanig dat een duidelijke relatie aanwezig is tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, en de inzet van verschillende methodieken en middelen.	VD 3.3 De aanstaande leerkracht vertaalt de vakinhoud zodanig dat een duidelijke relatie aanwezig is tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, en de inzet van verschillende methodieken en middelen.	VD 4.3 De aanstaande leerkracht vertaalt de vakinhoud zodanig dat een duidelijke relatie aanwezig is tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van de individuele leerling en de inzet van verschillende methodieken en middelen.
4	VD 1.4 De aanstaande leerkracht herkent verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactische werkvormen en (digitale) leermiddelen.	VD 2.4 De aanstaande leerkracht kan samenhangende leeractiviteiten koppelen aan kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactiek, (digitale) leermiddelen en evalueren en beoordelen van onderwijs.	VD 3.4 De aanstaande leerkracht kan zijn onderwijspraktijk koppelen aan kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactiek, (digitale) leermiddelen en evalueren en beoordelen van onderwijs.	VD 4.4 De aanstaande leerkracht kan zijn onderwijspraktijk baseren op kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactiek, (digitale) leermiddelen en evalueren en beoordelen van onderwijs.
5	VD 1.5 De aanstaande leerkracht kan leeractiviteiten voorbereiden, uitvoeren en evalueren.	VD 2.5 De aanstaande leerkracht kan samenhangende leeractiviteiten voorbereiden, uitvoeren en evalueren, gebruikt hierbij voortgangsinformatie en kan zijn didactische aanpak onderbouwen.	VD 3.5 De aanstaande leerkracht kan onderwijs voorbereiden, uitvoeren en evalueren, op basis van voortgangsinformatie en kan zijn didactische aanpak analyseren en bijstellen.	VD 4.5 De aanstaande leerkracht kan onderwijs voorbereiden, uitvoeren en evalueren op basis van voortgangsinformatie en kan zijn didactische aanpak en handelen analyseren, bijstellen en ontwikkelen.

Periode	Jaar 1 Opleidingsbekwaam	Jaar 2 Minorbekwaam	Jaar 3 Werkplekbekwaam	Jaar 4 Startbekwaam
PEDAGOGISCH BEKWAAM (PB)				
6	<p>PB 1.6 De aanstaande leerkracht werkt tijdens de uitvoering van zijn leeractiviteiten aan een veilig ondersteunend en stimulerend leerklimaat.</p>	<p>PB 2.6 De aanstaande leerkracht kan, in afstemming met collega's, werken aan een veilig ondersteunend en stimulerend leerklimaat waarmee hij bijdraagt aan de ontwikkeling tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassene in de samenleving.</p>	<p>PB 3.6 De aanstaande leerkracht kan, in samenwerking met collega's en andere professionals, een veilig ondersteunend en stimulerend leerklimaat realiseren waarmee hij bijdraagt aan de ontwikkeling tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassene in de samenleving.</p>	<p>PB 4.6 De aanstaande leerkracht kan met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze en in samenwerking met collega's en andere professionals een veilig ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen realiseren waarmee de aanstaande leerkracht bijdraagt aan de ontwikkeling tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassene in de samenleving.</p>
7	<p>PB 1.7 De aanstaande leerkracht herkent pedagogische theorieën en methodieken, ontwikkelingstheorieën passend bij de doelgroep.</p>	<p>PB 2.7 De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen koppelen aan pedagogische theorieën en methodieken, ontwikkelings-theorieën en gedrags-wetenschappelijke theorieën.</p>	<p>PB 3.7 De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen verantwoorden op basis van pedagogische theorieën en methodieken, ontwikkelingstheorieën en de gedragswetenschap-pelijke theorieën.</p>	<p>PB 4.7 De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen verantwoorden op basis van pedagogische theorieën en methodieken, ontwikkelingstheorieën en de gedragswetenschappelijke theorieën.</p>

Periode	Jaar 1 Opleidingsbekwaam	Jaar 2 Minorbekwaam	Jaar 3 Werkplekbekwaam	Jaar 4 Startbekwaam
PEDAGOGISCH BEKWAAM (PB)				
8	<p>PB 1.8 De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen afstemmen op de groep.</p>	<p>PB 2.8 De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen afstemmen op de leerlingen en de groep en kan dit handelen afstemmen op en verantwoorden naar de leerlingen.</p>	<p>PB 3.8 De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen afstemmen op de leerlingen en de groep en kan dit handelen afstemmen op en verantwoorden naar de leerlingen, ouders en anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij de leerlingen betrokken zijn.</p>	<p>PB 4.8 De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen afstemmen op de individuele leerlingen en de groep en kan dit handelen afstemmen op en verantwoorden naar de leerlingen, ouders en anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij de leerlingen betrokken zijn.</p>
BREDE PROFESSIONELE BASIS (BPB)				
9	<p>BPB 1.9 De aanstaande leerkracht werkt aan zijn eigen ontwikkeling door op basis van eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (mentor/coach, medecursisten/ opleidingsdocenten).</p>	<p>BPB 2.9 De aanstaande leerkracht toont verantwoordelijkheid voor zijn eigen ontwikkeling door te werken aan eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (mentor/coach, medecursisten/ opleidingsdocenten).</p>	<p>BPB 3.9 De aanstaande leerkracht toont verantwoordelijkheid voor zijn eigen ontwikkeling door te werken aan eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (mentor/coach, medecursisten/ opleidingsdocenten).</p>	<p>BPB 4.9 De aanstaande leerkracht toont verantwoordelijkheid voor zijn eigen ontwikkeling door te werken aan eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (collega's/ medecursisten/ opleidingsdocenten/ andere professionals).</p>

Periode	Jaar 1 Opleidingsbekwaam	Jaar 2 Minorbekwaam	Jaar 3 Werkplekbekwaam	Jaar 4 Startbekwaam
BREDE PROFESSIONELE BASIS (BPB)				
10	<p>BPB 1.10 De aanstaande leerkracht heeft een nieuwsgierige houding, stelt zichzelf vragen en zoekt naar antwoorden vanuit verschillende perspectieven.</p>	<p>BPB 2.10 De aanstaande leerkracht heeft een onderzoekende houding en verzamelt vanuit verschillende perspectieven gegevens en kan hier voorlopige conclusies aan verbinden.</p>	<p>BPB 3.10 De aanstaande leerkracht kan op systematische wijze, met geëigende methoden en vanuit verschillende perspectieven gegevens verzamelen en analyseren en kan hier conclusies aan verbinden.</p>	<p>BPB 4.10 De aanstaande leerkracht maakt flexibel gebruik van een onderzoekscyclus: formuleert een beantwoorbare onderzoeksvraag en verzamelt systematisch, met geëigende methoden en vanuit verschillende perspectieven data om deze onderzoeksvraag te beantwoorden, hanteert passende methodes van analyse en kan daar conclusies aan verbinden.</p>
11	<p>BPB 1.11 De aanstaande leerkracht toont verantwoordelijkheid in communicatie en samenwerking.</p>	<p>BPB 2.11 De aanstaande leerkracht levert een actieve bijdrage aan de schoolontwikkeling op groepsniveau en toont verantwoordelijkheid in communicatie en samenwerking.</p>	<p>BPB 3.11 De aanstaande leerkracht levert een actieve bijdrage aan de schoolontwikkeling op zowel groeps- als schoolniveau en toont verantwoordelijkheid in communicatie en samenwerking.</p>	<p>BPB 4.11 De aanstaande leerkracht levert een actieve bijdrage aan de schoolontwikkeling op zowel groeps- als schoolniveau en toont verantwoordelijkheid in communicatie en samenwerking met zowel intern als extern betrokkenen van de werkplek.</p>

Nuttige adresgegevens

Website   www.ipabo.nl

Decanaat/Vertrouwenspersonen

Amsterdam: Rob Moggré en José Riepstra
e-mail: r.moggre@ipabo.nl / j.riepstra@ipabo.nl

Alkmaar: Ans Koopman
e-mail: a.koopman@ipabo.nl

Examencommissie

e-mail: examencommissie@ipabo.nl

Teamleider: Sonja Stuber
e-mail: s.stuber@ipabo.nl